

En god start og et godt arbejdsliv i praksis

Hvad skal der til for at sikre en god start i kvægpraksis som nyuddannet dyrlæge? Otte relativt nyuddannede dyrlæger og fem garvede dyrlæger med ledererfaring deler her ud af deres erfaringer.

TEKST NANNA KROGH SKJØLSTRUP / DYRLÆGE OG PH.D.-STUDERENDE PÅ KØBENHAVNS UNIVERSITET

I forbindelse med ungdomsmødet på Den Danske Dyrlægeforenings årsmøde i oktober 2021 blev otte relativt nyuddannede dyrlæger og fem garvede dyrlæger med ledererfaring – alle rundet af et arbejdsliv i kvægpraksis – interviewet omkring deres erfaringer med og gode råd til at sikre en god opstart og et godt arbejdsliv i kvægpraksis for nyuddannede dyrlæger.

De gode råd deles også her, så de forhåbentligt kan give anledning til diskussioner og eventuel fornyelse af nuværende procedurer for rekruttering, ansættelse, opstart og fastholdelse af arbejdskraft rundt omkring i danske dyrlægepraksis.

Mange af rådene er ikke specifikke for kvægpraksis, men kan også inspirere ansatte og ejere i andre typer dyrlægepraksis. Men først og fremmest er rådene tiltænkt dig, der er helt nyuddannet og skal ud at finde dit første job.

De gode råd er et udtryk for de interviewede dyrlægers holdning og skitserer derfor ikke den generelle holdning blandt alle dyrlæger i kvægpraksis.

Rådene er udvalgt af skribenten med fokus på den positive fortælling. Fortalte interviewpersonerne om trælse erfaringer fra praksis, blev de adspurgt om, hvordan de havde ønsket det anderledes, hvordan de ville håndtere situationen den dag i dag, og hvilket godt råd det således kunne udmønte sig i.

De gode råd præsenteres i fire blokke. Den første blok indeholder råd relateret til tiden, inden du finder dit første job, den næste vedrører selve jobsamtalen, herefter opstartsfasen

i dit nye job og slutteligt følger gode råd til at sikre et kontinuerligt godt arbejdsliv, når først hverdagen kører. ♦

FOTO PIA RINDOM

FOTO ANNE KATRINE AAGAARD

1. Inden du finder dit job

Fra arbejdstagers perspektiv	Fra arbejdsgivers perspektiv
<ul style="list-style-type: none"> • Overvej på forhånd: Hvad skal praksis kunne for at passe til dig? Her tænkes eksempelvis på geografisk placering, sammensætning af ansatte, faglig profil, fokus på det sociale. • Snak med dem, du kender, der har arbejdet/arbejder/kender det pågældende sted. Lyt til deres holdninger, men vær også bevidst om at danne dine egne indtryk. • Vær kritisk med dit første job – det kommer til at definere dit senere arbejdsliv på godt og ondt. • CV og gode ansøgninger er sekundært – tag ud og mød din måske kommende arbejdsgiver i stedet for. • Overvej virksomhedspraktik det pågældende sted inden eventuel ansættelse. Det kan give en mulighed for at lære praksis at kende uden det fulde ansvar fra dag ét. • Praktisk erfaring hjælper i starten – det giver dig overskud til at fokusere på nogle andre ting. Derfor – kom gerne afsted i praktik alt det, du kan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kør med i praktik i den praksis, du har et godt øje til, og fornem hverdagen. • Ansættelse sker ofte de steder, hvor du har været i praktik eller har personligt kendskab til medarbejdere. • Det kan være en fordel at have udvist interesse for kvæg under din studietid også – det viser ægte vilje.

2. Når du er til jobsamtalen

Fra arbejdstagers perspektiv	Fra arbejdsgivers perspektiv
<ul style="list-style-type: none"> • Foreslå, at I bruger noget af samtaledagen på at køre ud og lave dagligdagsopgaver, så du kan få en reel fornemmelse af arbejdspladsen. • »Lyt« til din mavefornemmelse undervejs, og vær tro mod dig selv. Det er vigtigst, at du tror, du kan trives det pågældende sted. • Fortæl, hvad du drømmer om i arbejdsmæssig sammenhæng – det giver et positivt indtryk at være motiveret. • Italesæt dine krav og forventninger til arbejdspladsen allerede under samtalen, og vær ikke bange for at gå glip af et job på den bekostning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsgiver synes også, det er en god idé, at du kommer med ud og køre på samtaledagen. • Arbejdsgiver anser god kemi som en vigtig forudsætning for, at ansættelsen bliver succesfuld – for både arbejdsgiver og arbejdstager. • Karakterer er uinteressante – man kan ikke altid gøre alting perfekt og godt i praksis. • Der vil gøres meget ud af forventningsafstemning fra arbejdsgivers side. • Vælg en arbejdsplads, hvor din mavefornemmelse er god – læring kommer bedst, når man har det godt og er glad for sine kollegaer. • Der kan arbejdes på en virksomhedspraktik, inden en egentlig ansættelsessamtale, så begge parter kender hinanden bedre.

Det er en god idé, at du kommer med ud at køre på samtaledagen.

Hav en grundig og systematisk klinisk rutine – den hjælper dig til en nemmere opstart.

3. Når du er i job - opstarten

Fra arbejdstagers perspektiv	Fra arbejdsgivers perspektiv
<ul style="list-style-type: none"> • Forvent klar og struktureret introduktion, guidance og opbakning fra din arbejdsplads, herunder telefonnumre på kollegaer, du altid må kontakte, eget tøj, udstyr til bilen, introduktion til taksering, de forskellige landmænd og landbrug, evt. udlevering af udfærdiget behandlingsvejledning for praksis. • Kør med dine kollegaer et par uger først – gerne i den bil, du skal køre i fremover, så du lærer den at kende. Kør med, indtil du føler dig tryk på egen hånd. • Du starter ud med de nemme ting på egen hånd. Ved tvivl: Tal proceduren igennem med en kollega på forhånd. • Hav en grundig og systematisk klinisk rutine – den hjælper dig til en nemmere opstart. • Du skal turde springe ud i tingene – afsøg dine grænser, men med respekt for dig selv. Du kan mere, end du tror! • Sig nej, hvis du er utryk, eller italesæt din utryghed og få backup, fx en kollega, der sidder klar til at køre ud og hjælpe dig. Det er vigtigt at kommunikere meget og klart omkring dette. • Vagtstart efter 1-3 måneder er optimalt, men mærk selv efter. Godt, hvis din chef modtager vagtopkald i starten og leder og fordeler arbejdet. • Behold din bagvagt så længe som nødvendigt – du skal føle dig tryk, og det skal altid være OK at ringe efter hjælp! • Det er hårdt at begynde i praksis. Brug også tid på andet end dit arbejde, noget der gør dig glad. • Det kan være svært at leve op til egne forventninger i starten, og det er OK! • Det tager tid at lære landmænd og kollegaer at kende, hav tålmodighed med dette. • Lønnen er ny og høj i forhold til SU, hvilket godt kan virke skræmmende i starten. Men du er det værd! 	<ul style="list-style-type: none"> • Lavpraktiske ting skal være ordnet ved opstart (bil, tøj, udstyr, telefon...) • Du kører med dine kollega(er) en uges tid (eventuelt to uger). Det kan både være chefen, de kollegaer, der har tid, en specifik kollega, der udpeges som mentor, eller den kollega, der har en spændende og relevant opgave. • Du skal føle dig tryk, inden du kører ud på egen hånd. Det vil arbejdsgiver forsøge at afklare. Typisk vil du blive sendt ud til de »søde« landmænd først. • Procedurene for det, du skal ud til, tales igennem før og efter, hvilket også giver din arbejdsgiver indirekte feedback om din udvikling. • Det vigtigste er at have et solidt teoretisk grundlag, så skal alt det praktiske nok komme. • Det er faktisk en fordel at være nyuddannet – ingen dårlige vaner er tillært, og den sidste nye viden er i frisk erindring. • Taksering ordnes af dig selv efter introduktion, giver en forståelse for priser på ydelser. • Der skal altid være en udspecificeret bagvagt – både til hverdag og på vagt. • Du starter i vagt, når du er klar – og altid med bagvagt. Det kan være efter 1 måned eller efter 6 måneder. Det kommunikeres der omkring. • Det skal altid være OK at ringe til bagvagten – også efter at have arbejdet i 20 år – og der skal altid være hjælp at hente. • Er der travlt i praksis, så vær god til selv at kommunikere dine behov – det skal du ikke være bange for. • Gå til dine opgaver med gåpåmod. Ingen forventer, du kan finde ud af det hele fra dag ét, men hav mod til at kaste dig ud i det. • Ring efter hjælp, før det er for sent (fx en ko i fødsel, du skal stadig have kræfter til at udføre et kejsersnit), det giver også respekt fra landmændene. • Lav altid en grundig undersøgelse af dyret, inden du spørger om hjælp. Det at gøre noget er oftest det vigtigste, også selvom det måske ikke er det perfekte. • Fejl er altid tilladt. Bare man gjorde sit bedste og indrømmer sine fejl. Men spørg om hjælp, hvis du er i tvivl. • Gå ydmyg til opgaven. Brug tid på at lytte og spørge. Vær serviceminded over for landmanden til en vis grad. • Læringskurven behøver ikke at være stejl, bare den går i den rigtige retning. • Det tager måske et halvt til et helt år, før du har overskud til andet end det lavpraktiske i din arbejdsdag. • Se dig selv som en investering for din arbejdsgiver – du er noget værd!

4. Når du er i job – hverdagen kører

Fra arbejdstagers perspektiv	Fra arbejdsgivers perspektiv
<ul style="list-style-type: none">• Du introduceres gradvist til nye indgreb alt efter, hvor hyppigt du møder dem, og hvor du er henne udviklingsmæssigt.• Der skal være struktur på hverdagen: Fastsat tid til kontorarbejde og fast placering af ansvar for at køre eventuelle ekstrature om eftermiddagen.• Lav en plan for at blive kørt ind i rådgivningsarbejdet i samarbejde med din arbejdsgiver.• Vagtarbejde vedbliver med at være hårdt, men også fedt.• Vær med til at opretholde en positiv arbejdskultur: Ros dine kollegaer.• Fortæl din chef, hvilke arbejdsopgaver du er glad for – måske kommer det bag på dem?• Vær ikke tilbageholdende med at undersøge muligheder for fleksibilitet i forhold til arbejdstider – måske kan noget andet lade sig gøre?• Har I travlt i perioder? En lønbonus kan eventuelt forhandles hjem. Husk at notere dine arbejdstimer, hvis du har indtryk af, at det overstiger det aftalte.• Bevar din kritiske sans og nysgerrigheden for, hvorfor ting gøres som de gøres.• Hav mod til at italesætte dine egne begrænsninger/grine af dig selv over for kollegaer og landmænd.• Vær ikke bange for at spørge efter hjælp eller indrømme fejl.• Du arbejder i et svært paradoks: Du har ansvar for egne handlinger, men også for virksomheden. Det kan eksempelvis komme til udtryk i forhold til forskellige foretrukne behandlingsregimer. Vær først og fremmest tro mod dig selv.• Sig fra – både over for landmanden og din chef – hvis du udsættes for noget grænseoverskridende.• En ko er 10.500 kr. værd, og vi har en forsikring, der dækker – det kan ikke gå helt galt!• Det tager tid at komme ind i rutinerne og føle sig tryk i hverdagen, måske 1,5 år.• Det tager tid at blive god til rådgivning – mange år!• Forandringer sker ikke over natten. Mind dig selv om det, du er god til, og det, du har lært.• Lyt til landmændenes snakke og kommentarer – pludselig ved du en hel del mere om landbrug!• Vær ikke bange for at skifte arbejde, hvis du ikke har det godt (90 % af dagen skal være fedt, og man skal glæde sig til at komme på arbejde).	<ul style="list-style-type: none">• Du må gerne forvente, at du har 100 % opbakning både personligt og fagligt fra din arbejdsplads.• Tag gerne selv initiativ til kurser (ansvar for egen læring) – men praktisk erfaring kommer før kurser.• Rådgivningsarbejde starter gradvist op (kommunikation herom mellem dig og din arbejdsgiver), evt. ved anledning (barsel, efterspørgsel fra landmænd). ca. efter et år. Enkeldtårsdiagnostik skal mestres først.• Overgang som 2. dyrlæge på udvalgte besætninger og gennem rapportskrivning for kollegaer.• Du må gerne stille krav til din arbejdsplads – et godt arbejdsliv er et fælles ansvar (samarbejde, åbenhed, kommunikation).• Kommuniker, hvad du værdsætter og har brug for. Eksempelvis fleksible arbejdstider, faste rammer, eksternt engagement, mere akutarbejde...• Lønnen kører efter overenskomst de første 3 år, herefter kan der forhandles.• Lønforhandling: Spørg din arbejdsgiver: »Hvad skal der til for at jeg bliver en succes i det her arbejde?«, »kan vi fastsætte konkrete målsætninger for mig?« og »hvad vil der ske, hvis jeg opnår dem? Er der noget ekstra at komme efter?«.• Succes på en arbejdsplads kan både være effektivitet (omsætning), bidrag til veterinærfaglig udvikling af en praksis eller det kommercielle (synlighed udadtil), eller gode kollegiale egenskaber.• Mærk efter over tid: Går du glad på arbejde? Får du den hjælp, du har brug for? Er vi et godt match personligheds-mæssigt?• Ved stop i praksis: Giv feedback, og fortæl, hvad du kunne have ønsket anderledes.

Mærk efter over tid: Går du glad på arbejde? Får du den hjælp, du har brug for?